

[Rosing]

enstemmigt har besluttet, at Grønland er et atomvåbenfrit område. Det er naturligvis udtryk for, at vi ønsker at støtte enhver form for initiativ til afspænding og afmilitarisering. Dette anfægter ikke, at vi som en del af riget accepterer NATO og forfatningen og vort øvrige tilhørsforhold i verdensbilledet; men det understreger lige så klart, hvilken vej vi gerne ser betrådt i disse relationer.

Det gælder ikke kun Grønland, men hele det arktiske område bestående af Canada, Alaska og Grønland, som vi igennem mere end 10 år har arbejdet for at gøre atomvåbenfrit. Vi har også udfoldet bestræbelser på at få kontakt med Sovjetunionen og specielt Sibirien i denne forbindelse. Men vi anerkender naturligvis de begrænsninger, som hjemmestyreløven for Grønland sætter, nemlig at sikkerheds- og udenrigspolitik er rigsanliggende.

Men på trods af det er det et meget vigtigt spørgsmål, som vi har forfulgt gennem mange år gennem hjemmestyret og gennem Landstinget, og vi har i hvert fald fået det resultat her i efteråret, at det grønlandske Landsting har nedsat et udenrigs- og sikkerhedspolitisk udvalg oven i købet med det blå stempel fra den danske regering via udenrigsministeren.

Som sagt anfægter vi ikke Grønlands medlemskab af NATO som en del af riget, og derfor prøver vi også fra Grønlands side at arbejde med i de bestræbelser, der nu har givet resultat her i går, og som vi naturligvis ønsker skal fortsætte, fordi vi faktisk genkender og til dels næsten ord til andet anerkender generalsekretær Gorbatsjovs Murmansk-tale, herunder det sikkerhedspolitiske afsnit, og har udtrykt vores positive stilling gennem landsstyreformandens udtalelser herom. Vi vil også gerne udtrykke glæde over den traktat, der blev indgået i går mellem USA og Sovjetunionen, og vi vil gerne medvirke til, at den positive stemning og det tiltag, som nu er startet, fortsætter.

For Grønlands vedkommende har vi også i de mange år, hvor vi har arbejdet sammen med andre arktiske områder, talt om at prøve at få en aftale i stand mellem supermagterne om stop for brug og fjernelse af interkontinentale missiler. Ligesom passagerfly flyver de transatlantiske fly jo lige hen over hovedet på os i Grønland – når de flyver her fra Europa eller fra USA, kommer de over det arktiske område – og det vil sige, at en eventuel konfrontation

ville ske lige over hovederne på os, der bor i det arktiske område.

Det er vigtigt, at vi i Grønland bliver løbende orienteret om de drøftelser, der vil foregå i fremtiden om disse spørgsmål både på dansk, på nordisk plan og på internationalt plan, men endnu vigtigere er det, at vi som den berørte befolkning i det arktiske område i Grønland bliver direkte inddraget i drøftelser, diskussioner, samtaler og eventuelle beslutninger. Det er et stort og strategisk vigtigt område, jeg repræsenterer her i Tinget, og derfor er det vigtigt, at den befolkning, der er direkte berørt, og som lever i det område, også bliver involveret i diskussionen her.

Udenrigsministeren (Ellemann-Jensen):

Jeg vil gerne først sige til hr. Rosing, at når man taler om det ønske, vi vel alle sammen har om, at i dette tilfælde det arktiske område kan slippe for atomvåben, tror jeg, man skal se i øjnene, hvad det er, der så rummer begrænsninger. Det, der rummer begrænsninger, er ikke som antydning af hr. Rosing hjemmestyreløven eller rigsfællesskabet. Det, der skaber begrænsninger, er jo realiteterne, de realiteter, jeg har beskrevet her i dag med min minutløse gennemgang af først og fremmest den sovjetiske militære opbygning i området.

Den magtesløshed, som reelt er baggrunden for, at vi må sige, at tingene ikke kan løses regionalt, ikke kan tages ud af en sammenhæng, illustrerer hr. Rosing jo i virkeligheden fortrinligt selv med sit billede af de interkontinentale missiler, der jo også vil flyve hen over Grønland, selv om man har vedtaget, at det må de ikke, hvis ulykken en dag skulle ske, at de kom ud at flyve.

Derfor kommer vi ikke uden om det krav, der stilles til os om netop at se tingene i en sammenhæng, også den sammenhæng, der viser, hvad årsagen til den problemkreds, vi behandler, er, nemlig den grundlæggende konflikt imellem Øst og Vest. Der, hvor årsagen er, skal vi også finde løsningen, og dér, hvor vi skal søge løsningen, er altså i et forsøg på at forbedre Øst-Vest-forholdet.

Jeg vil i øvrigt gerne over for hr. Rosing bekræfte regeringens vilje til at søge et godt og nært samarbejde med det udvalg, der er nedsat af det grønlandske Landsting. Vi finder, det er et fortrinligt initiativ for at sikre, at der er så